

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 17.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 16 Nov. 1907.

Expedition: Kammakargatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitråd.

27:e Årg.

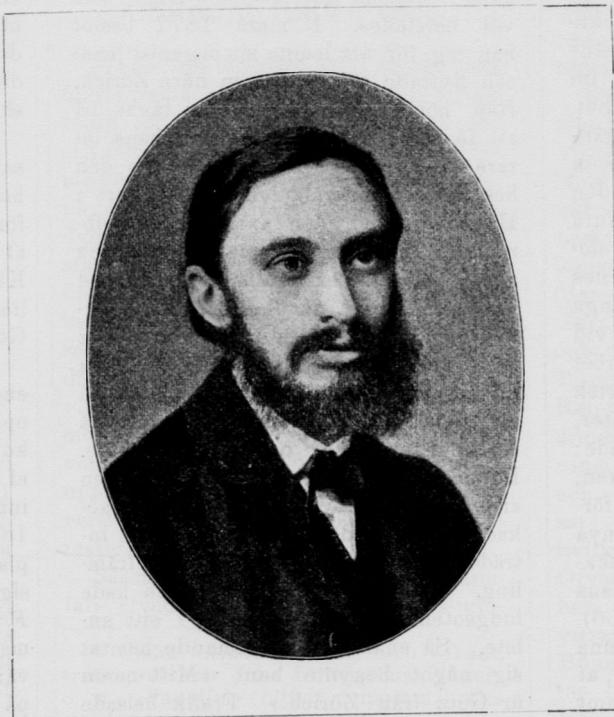
Hermann Götz.

Aterupptagandet på kgl. teatern af operan »Så tuktas en argbigga» ger oss anledning att lemna några biografiska uppgifter om den hos oss föga kände tonsättaren och derjämte meddela hans porträtt, som är sällsynt nog att påträffa. Götz delade med många tonkonstens mästare ödet att med möda kämpa sig fram och vinna erkännande samt att när framgångens och lyckans sol börjar lysa upp lefnadsbanan, den obevekliga döden sätter en gräns för densamma. Det är nästan endast genom »Der Widerspänstigen Zähmung», den ofvannämnda operan, hans rykte gått till eftervärlden, i det densamma förnämligast i hans fädernesland fortfarande hålles uppe på operarepertoaren och ännu, trettio år efter komponistens bortgång, uppskattas såsom ett af den tyska komiska operans mästerverk.

Hermann Gustav Götz föddes den 17:de december 1840 i Königsberg. Hans föräldrar voro mycket musikalska; fadern, som efter att ha varit köpman öfvertagit ett bryggeri, var violoncellist och blåste äfven flöjt, modern hade en god kammarröst. Herrmann, den femte i ordningen af syskonen, var af svag kroppskonstitution och stilla väsen. Föräldrarna voro mycket ömma om gossen och gaf honom en god uppfostran. För musik hade han stor böjelse, och när han inträdde på gymnasiet fick han undervisning i pianospelning af en äldre kvinnlig kusin. Då han emellertid för sin utbildning här långtade att få till lärare den då i Königsberg bosatte berömda musikpedagogen Louis Köhler, men föräldrarna ej

† Axel Bergström.

Hermann Götz.

hade råd att bekosta lektioner för denne, skaffade sig Hermann medel dertill genom att gifva kamrater undervisning i matematik och begynte 1855 studera hos Köhler, till hvars utmärktaste elever han snart kunde räknas. Jemte musikälskade han mycket litteratur. Först uppmärksam åhörare af kvartettaftnarna i hemmet, blef han sedan deltagare i dem och fick mer och mer håg för att egna sig åt tonkonsten. Föräldrarna ville dock ej tillåta det, och efter deras önskan började han, sedan han blifvit student, egna sig åt matematiska studier vid universitetet i Königsberg. På Köhlers råd fick han emellertid på hösten 1860 bege sig till Berlin och inträda i Stern'ska konservatoriet, der han under ledning af Hans v. Bülow i pianospel, Hugo Ulrich i komposition samt Julius Stern i partiturspel och direktion under e't par år arbetade så flitigt, att ansträngningen lade grund till det lunglidande, för hvilket han sedan dukade under. I maj 1862 lemnade han konservatoriet med ett hedrande betyg af v. Bülow. I Berlin stannade han sedan och gaf lektioner, men då genom Theodor Kirchners tillbakaträdande en organistplats blef ledig i den lilla schweiziska staden Winterthur, erhöi han denna befattning, vald för två år. Här gjorde sig Götz fördelaktigt känd som piano- och orgel-spelare, verkade mycket för konsertlifvet på platsen och grundade 1865 sångföreningen »Melodia».

Hans trägna arbete som reproducerande konstnär tillät honom ej att så mycket egna sig åt komposition. Efter att i Berlin ha skrivit ett antal sånger (sedan utgifna som op. 3 och op. 12) samt en

pianokonsert, komponerad som slutprof vid konservatoriet, framträdde han i Schweiz 1863 med sitt opus 1, *Trio* i G-moll. Hans första orkesterverk var *Frühlings-ouverture* op. 15. Därför hade han skrivit *137:de psalmen för blandad kör, sopransolo och orkester*, hvarefter följde en präktig *Sonat för 4 händer*, op. 17. Götz' tonsättningar slöto sig denna tid till Mendelssohns och Schumanns stil. Den nyssnämnda psalmen är hans enda skapelse af religiös karaktär.

Med sin årslön af 1,000 francs och inkomster af lektioner kände sig Götz burgen och tillfredsställd, men å ena sidan led han af att ingen förläggare ville mottaga den obekante organistens arbeten. Han lefde för öfrigt stilla och tillbakadraget, men deltog gerna i de sammankomster, som tre å fyra gånger om året höllas af »Söndags-cirkeln» på platsen, och der han träffade konstnärer, professorer, jurister och stadens mest ansedda familjer. Såsom uppoffrande vänner slöto sig till honom skriftställaren och kritikern (då hjälpprest i Frauenfeld) J. V. Widmann — sedan tondiktaren till »Der Widerspänstigen Zähmung» — samt den nu firade körkomponisten Friedrich Hegar. En glädje bereddes Götz genom hans framgångar som pianovirtuos. Hans spel lär ha genom sin sjäfullhet varit mycket fångslande, och Schumann, Chopin, Beethoven och Bach voro hans favoritkomponister.

Vid början af 1856 finna v. Götz allra först sysselsatt med ett musik-dramatiskt arbete, operan *Schneewittchen*, hvaraf dock endast enskilda stycken sattes i musik. Samtidigt skref han musik till Königswinters dikt »*Es liegt so abendstill der See*» för manskör, tenorsolo och orkester op. 11. Ett humoristiskt tillfällighetsverk af honom med text af Widmann var *Die heilige drei Könige* (otryckt), som skrifvet för »Söndagscirkeln», der på trettondagen 1866 uppfördes och väckte stort bifall. Till denna händelse sluter sig en episod, som hade stort inflytande på hans lif och verksamhet. Götz lärde denna afton för första gången närmare känna och älska den som sedan blef hans make, nämligen den honom förut bekanta målarinnan Laura Wirth, som hade att deklamera prologen till stycket. Trots föräldrarnes vägran blefvo de förlofvade, men många undrade på att hon ville fästa sig vid en man, som redan inom sig bar fröet till en förtidig död. Hennes kärlek segrade dock öfver alla betänkligheter, såsom man förstod af hennes yttrande: »Hellre ett år af sällhet och solsken, än ett helt lif af försakelse och förtviflan». För Götz blef hans nya lycka en källa till ny och stegrad skaparkraft. Första frukten deraf var hans stora *Symfoni i E-moll* (1865—66). Arbeten af mindre omfång från denna tid äro *Rispetti*, op. 4 (6 italienska, af Paul Heyse öfversatta, folkvisor) samt

3 lätta *Stycken för violin och piano* (op. 2), som vunno mycket bifall. Våren 1867 avslutade Götz sin 2:a *Pianokonsert*, op. 18, på hösten komponerade han sin vackra *Pianokvartett*, E-dur, op. 6, äfvensom en *kör* ur Widmanns dramatiska dikt »Orgetorix» (otryckt) och började 1868 skriva på en *Violinkonsert* i en sats, op. 22. Från samma tid härstammar en ännu outgifven *Stråkkvartett* i B-dur, hvilken säges ha gjort ett djupt intryck der den spelats. På hösten 1868 firade Götz sitt bröllop med fröken Wirth, hvarvid hans vän Widmann förrättade vigseln. Götz hade nu funnit en förläggare i firman Breitkopf & Härtel, som utgaf hans ofvannämnda op. 1, 2 och 6 samt *Lose Blätter*, 9 pianostycken op. 7.

Året 1868 var äfven af betydelse för Götz derutinnan att han då började arbeta på sin komiska opera *Der Widerspänstigen Zähmung*, hvars avslutning emellertid fördröjdes dels af sjukdom, dels af brist på tid, som togs i anspråk af hans organist- och lärareverksamhet. Först 1871 blef operan färdig, just den tidpunkt, då Richard Wagners »Tristan», »Mästersångarne», »Rheingold» och »Valküre» sysselsatte hela den musikaliska världen. Under sådana omständigheter gaf man ej akt på ett konstverk af en ung och obekant komponist.

I slutet af 1869 skänkte honom hans hustru en dotter, och i glädjen häröfver skref han tre särdeles vackra *Kinderliedchen*. Från denna tid skriva sig hans *Sonatiner*, op. 8. Utom sångföreningen »Melodia» hade nu Götz att sköta en af honom 1871 grundad diletant-orkesterförening och föranstaltade med Hegar och Oskar Kahl triosoréer, hvarvid mest Beethovens och Mozarts verk utfördes. Inkomsterna började nu blifva honom otillräckliga, hvarföre han i Zürich en gång i veckan gaf pianolektioner, som väl betalades. I mars 1872 beslöt han sig för att lemna sin organisttjänst och flyttade till Hottingen nära Zürich. Han började nu med allvar tänka på att få sin opera uppförd, och hans lärare v. Bülow rekommenderade den hos hofteaterintendenten v. Bronsart i Hannover, der den antogs till uppförande. En sångares insjuknande och andra motigheter vållade emellertid uppskof dermed på obestämd tid. Oaktadt sin klena helsa besökte nu Götz flera tyska städer för att få sin opera gifven, men förgäfvos. Han gjorde då ett sista försök i Mannheim, der då Ernst Frank var operakapellmästare. Denne hade just kommit hem efter en ansträngande repetition, då det knackade på hans dörr och strax derpå inträdde den magra figuren af en främling, som led af andtappa och hade lungsoten tydligt utpreglad i sitt anlete. Så snart den främmande hemtat sig något begynte han: »Mitt namn är Götz från Zürich.» Frank helsade

på honom höfligt, och Götz fortsatte skyggt, i tanke på alla sina förra misslyckade försök: »att säga er sanningen — jag har komponerat en opera». — »Så mycket bättre», inföll Frank muntert, — »Ack», sade Götz med tårar i ögonen, »ni är den förste, som sagt 'så mycket bättre'; alla andra ha sagt: 'så mycket sämre'». Efter intagen aftonmåltid sattes partituret på flygeln. Med hvarje nummer växte Franks intresse för den geniale komponisten och hans verk, och när kl. 3 på natten sista ackordet förklingat, omfamnade Frank den lycklige tondiktaren under utropet: »Vi mannhemare skall uppföra er opera!»

Efter en liflig brevvexling mellan Götz och Frank, hvilken här och der föreslog några ändringar, var operan färdig till uppförande. Oaktadt tilltagande sjuklighet inträffade Götz i Mannheim 8 dagar före premiären d. okt. 1874, hvilken han bevistade liggande på en soffa i proceniumlogen. Med hvarje akt stegrades åhörarnes bifallsjubel, och till slut måste komponisten fram på scenen och mottaga publikens hyllning. Efter sista framropningen var det slut med hans krafter, och han måste sedan så fort han kunde resa åter till Hottingen. Den lysande framgången af »Der Widerspänstigen Zähmung» blef snart känd öfver hela Tyskland, och flera stora teatrar der förskaffade sig rätt till dess uppförande; förlagsfirman Kistner öfvertog förlagsrätten. Götz kunde nu motse en ljus framtid och hädanefter ensamt egna sig åt konstnärlig skapelse. Redan strax efter sin operas avslutande fullbordade han 1873 ett omfångsrikt verk, *Symfoni*, F-dur, op. 9, ett af hans mest bekanta instrumentalverk. Af liknande värde med denna är hans *Kvintett*, op. 16, för piano, violin, viola, violoncell och kontrabas, hvilken särskildt för den ovanliga grupperingen af instrumenten väcker intresse. En högt ansedd musiker har yttrat om denna: »den som kallsinnigt går förbi detta verk är väl icke öfverhufvud skapad för musik».

År 1875 finna vi Götz åter sysselsatt med ett arbete, *Nenie*, eller, som han sjelf kallade det, sitt »requiem», för kör och orkester, op. 10. Början af sista satsen i denna: »Auch ein Klagelied zu sein im Mund der Geliebten ist herrlich» återfinner man å Götz' grafvård.

Af hans talrika å capella-körer ha endast *Vier Gesänge* för 4 mansröster, op. 20 och *Sieben Lieder* för blandad kör utgivits i tryck. Hans samlingar af *Solosånger*, op. 12 och op. 19, innehålla äldre och senare sånger. 1875—76 utkom hans *Genrebilder*, sex pianostycken. Med hela sin kraft vände sig nu Götz till skapande af en ny opera *Francesca da Rimini*, hvartill Widmann äfven bearbetat texten. Hans vän Frank hade velat uppföra denna på hösten 1876, men Götz svarade

honom i ett bref, att han skulle vara glad om det kunde ske hösten 1877 — »och det är endast möjligt», säger han, »om »Die Widerspänstige» till den tiden håller mig öfver vattnet». Hittills hade hans själskraft uppehållit den kroppsliga, men så insjuknade han så häftigt i sitt lunglidande, att det var ringa hopp om vederfående. Emellertid tillfrisknade han och började åter med ifver arbeta på den nya operan. I slutet af mars sände han Frank partituret till andra akten. Under sommaren, som han tillbragte i den högste belägna kurorten Richsau, skisserade han första akten. Återkommen derifrån arbetade han med feberaktig oro och hade skisserat nästan hela tredje akten, då han åter lades på sjukbädden för att icke mera uppstiga derifrån. En söndagsafton, den 3 dec. 1876, slöt han sina ögon för alltid.

Enligt Götz' sista önskan öfvertog Frank det mödosamma arbetet att efter skisserna till tredje akten fullborda operan. Den 30 sept. 1877 uppfördes »Francesca da Rimini» i närvaro af tonsättarens maka, hans talrika vänner samt många framstående konstnärer och konsvänner. Trots rikligt bifall och lofordande kritik, kunde operan icke hålla sig uppe. En Götz' biograf yttrar om musiken i operan: »så skönhetsmättade melodier, så yppiga, strålande harmonier, en så liffull, plastisk gestaltning, genomträngd af finaste stilkänsla kunde endast Götz skänka oss, hos hvilken skönhetslinien var medfödd». Han säger äfven: »Likasom Cornelius' »Barbier von Bagdad», Hugo Wolfs »Corregidor», hade också »Francesca» uppstått för tidigt. Men nu, då ur dagens larm en idealare konstriktning vill mer och mer segrande träda fram, må man återvända till »Francesca», som ej är bestämd för dagen utan för evigt fortlefvande». Framtiden får utvisa, om hans utsago skall vinna bekräftelse och Götz återupplefva äfven i detta verk.

Axel Bergström.

Efter ett par års sjukdom till följd af ett slaganfall afled härstädes d. 31 oktober, musikdirektören, hofkapellisten och den mångårige medlemmen af Aulin-kvartetten Axel Bergström.

Carl Axel Bergström var född i Garpenbergs församling, Kopparbergs län, den 2 febr. 1864. Han erhöll sin första undervisning i violinspel af direktör Hedin i Säter, blef 1879 an-

ställd som »spel i nummer» vid Dalregementet och genom direktör J. Kjellbergs välvilja satt i tillfälle att komma till Stockholm och studera violinspelet för prof. Joh. Lindberg. Om hösten samma år vann han inträde vid musikkonservatoriet och erhöll der efter avslutad kurs akademiens jeton. År 1882 blef Bergström anställd som altviolist i hofkapellet. Musikdirektörs-examen aflade han 1885, antogs 1888 som musikanförare vid Uplands regemente, erhöll 1890 utnämning som musikdirektör och blef 1903 musikdirektör vid Göta lifgarde. Säsom skicklig orkesterledare har han för en större allmänhet gjort sig känd i egen-skap af militärmusikens ledare på Haselbackens sommarkonserter. I sexton år var han som altviolist medverkande i Aulin-kvartetten från början af dess verksamhet 1887, då dess öfriga medlemmar utgjordes af, utom hr Aulin sjelf, hr Edvin Sjöberg (2:a violin) och Berndt Carlson (violoncell). Axel Bergström, som var ogift, sörjes närmast af en broder och saknas af många vänner, som han vunnit med sitt blida och vänsälla väsen. Som skicklig musiker har han gjort en god insats i musiklifvet härstädes. Vid hans högt dliga begrafning i Gustaf Adolfskyrkan spelade utanför Nordsvista Göta lifgardes musikkår Nordqvists sörjarsmarsch och inuti kyrkan en koral, hvarjemte Aulin-kvartetten och fyra medlemmar af hofkapellet utförde ett andante af Mozart för stråkinstrument. Musikkåren spelade till slut Chopins sorgmarsch och vid grafven utfördes kvartettsång.

Vid »Parsifals» 25 års-jubileum 1882—1907.

Första uppförandet af Wagners sista musikdrama »Parsifal» egde rum i Bayreuth ett halft år före mästarens död (13 febr. 1883) den 26 juli 1882 »för medlemmarna af patronatföreningen»; på detta följde den 29 juli ännu ett dylikt, d. v. s. icke offentligt. Den första offentliga föreställningen egde rum den 31 juli. Den näst sista (27 aug.) bevistades af Tyska rikets kronprins, sedermera kejsar Fredrik. Han yttrade då sin beundran öfver verket sålunda: »Jag finner ej ord för det intryck jag mottagit. Det öfvergår allt hvad jag väntat. Jäg är djupt gripen af det upphöjda däri och förstår att detta verk ej kan gifvas på en modern teater»*.

Säsom sjelfständig dikt kan »Parsifal» äfven detta år fira femtioårs-jubi-

* Under senare år har, som bekant, trots protester från fru Cosima Wagner o. a., »Parsifal» blifvit uppförd i Amsterdam och New York.

leum, ty 1857 på Långfredagen, en vacker vårmorgon i Schweiz, fick Wagner idén att lösgöra Parsifal från Tristan-dikten och att behandla ämnet sjelfständigt. Planen växte långsamt och blef 1865 på önskan af Ludvig II af Bayern utförd i större omfattning. Fullbordad blef dikten den 23 febr. 1877. På hösten samma år uppläste mästaren densamma för första gången i närvaro af sina vänner på »Wahnfried». Kompositionen följde sedan temligen raskt. På våren 1879 var hela kompositionsutkastet färdigt. Första uppförandet af förspelen ägde rum redan 1878 under julen inför ett mindre sällskap på Wahnfried, samladt för att fira fru Wagners födelsedag, som då inträffade. Wagner hade genom hertigens af Meiningen vänliga beredvillighet fått för två dagar disponera hans kapell och uppförde tidigt på morgonen d. 28 dec. i Wahnfriedshall det nyss instrumenterade förspelen såsom en hyllning åt fru Cosima.

Efter att alla hinder af flere slag blifvit undanröjda, förklarade konung Ludvig II, inför hvilken förspelen utförts af Münchens hofkapell, att han ville öfvertaga protektoratet öfver festspelen 1882. Vid samma tid stälde konungen till Wagners förfogande sin hofopera-orkester, som då stod under ledning af generalmusikdirektör Hermann Levi. Denne blef sålunda den förste »Parsifal»-dirigenten. Han löste med stor hängifvenhet den ärofulla uppgiften och skapade den musikaliska tradition för »Parsifal», som än i dag eger bestånd i Bayreuth.

Redan sommaren 1881 hade några förberedande repetitioner företagits. De egentliga inföllo under sommaren 1882. Man får tänka på, att »Parsifal» trädde fram i världen under helt andra och långt lyckligare konstnärliga förutsättningar än »Nibelungens ring» 1876. Det fanns nu många fler dugtiga Wagner-sångare; stilen för de nya musikaliskt-dramatiska skapelserna af mästaren hade man satt sig in uti. Äfven publiken hade lärt att förstå dem bättre.

Sålunda beredde utväljandet af de sjundagande ej så stora svårigheter som 1876. Dessutom handlade det nu om blott ett drama, icke om fyra, såsom vid uppförandet af »ringen». Trefaldig besättning förekom för Parsifal (Winkelmann, Jäger, Gudehus) och Kundry (damerna Materna, Brandt och Malten). Gurnemanz sjöngs ömsom af Scaria och Siehr, Klingsor af Hill och Fuchs, Titarel af Kindermann, Amfortas af Reichmann och Beck. Äfven de s. k. mindre rollernaingo utmärkt besättning. Körerna bestodo af 84 manliga och kvinnliga stämmor samt 50 gossar; orkestern var 105 man stark, af hvilken Münchensoperan lemnat 73. Öfver det fördelaktiga intrycket af det hela har Richard Wagner sjelf utförligt yttrat sig i sin berättelse om »Das Bühnenweihfestspiel in Bayreuth 1882» (se hans samlade skrifter och dikter). Efter första festspelen 1876 hade ha n

skrifvit; »Ännu ha vi ej kommit längre än till början af den nya stilens utbildning; vi ha att från alla sidor aflägsna fel och ofullkomligheter, som måste vidlåda ett så nytt och kompliceradt företag».

Det fortsatta uppförandet af »Parsifal» och dermed den stadigvarande institutionen med de regelmässiga festspelen i sin helhet skulle alltså ersätta den ursprungligen afsedda men ännu uteblifna stilbildnings skolan och dermed läggas en grundval, som betryggade äfven de äldre verkens framgång. Också begynte man i festspelshuset dessas instudering, och så följde år 1886 »Tristan och Isolde», 1888 »Mästersångarne», 1892 »Tannhäuser», 1894 »Lohengrin», och 1901 »Den flygande Holländaren». Emellertid (1896) hade naturligtvis »Nibelungens ring» erhållit ny instudering.

Att »Parsifal» hos en del af publiken och pressen, som hörde till Wagners motståndare, ej fann förståelse, är klart, helst i betraktande af verkets stora anläggning och religiösa innehåll med dess »kristligt-mystiska symbolik». Så yttrades derom: »Meningarne äro nog delade om hurvida den moderna tiden skall finna smak deri, att en ideal åskådning försinligas genom religiösa bilder och formler — att icke säga svärmiskt-pietistiska». Från annat håll heter det: »I Graltemplet skola vi alla räkna hvarandra händerna till försoning, hvilken religion man än må tillhöra. Det var ej en opera, som vi sågo i »Parsifal» — vi upplefde ett mysterium». Under det att bland vännerna af Wagners konst en Albert Heintz betonade »den sedligt-religiösa tendensen» i »Parsifal» och Ludw. Nohl det specifikt »nationella draget, så finner man redan 1882 Max Kalbeck fränkänna Wagner »originalitet och uppfinning», men Ludw. Speidel kom mer med den beaktelsen att »sedan första uppförandet af 'Lohengrin' har man ej mera kunnat säga något berömligt om Wagner, men nu tvingar oss saken att emot förkastelsens hårda ord äfven uppställa ett erkännande».

Festspelen i Bayreuth, hvilka nu vanligen förekomma hvartannat år, locka, som man vet, talrika åhörare från alla länder och taga de bästa lyriska krafter i anspråk, såsom man kan finna af den rollbesättning i »Parsifal» vi nu vilja anföra, dervid framhåfvande med kursivering dem som innehade hufvudpartierna vid första uppförandet. Sålunda ha uppträdt såsom Parsifal (»den rene dären»): *Hermann Winkelmann, Heinr. Gudehus, Ferd. Jäger*, Ernst van Dyck, Heinr. Vogel (1886), vidare hrr Grüning, Birrenkoven, Burgstaller, Schmedes, dr v. Bary och Aloys Hadwiger; såsom den demoniska Kundry: fru *Amalie Materna*, frkn *Therese Malten*, *Marianne Brandt*, fru Rosa Sucher, sedan Pauline Meilhac, Marie Brema, Milka Ternina, fruar Ellen Gulbranson och Leffler-Burckhardt; som den döds-

sjuke Gralskungen Amfortas: *Theodor Reichmann* och Beck, sedan hrr Scheidemantel, Perron, Schütz, Bertram och Berger; som Gralriddaren Gurnemanz: *Emil Scaria* och Siehr, vidare Emil Blauwaert, hrr Grengg, Felix von Kraus och Karl Knüpfer; såsom trollkarlen Klingsor: *Karl Hill*, hrr *Anton Fuchs*, Plank, Fritz Friedrichs och vår landsman Carl Lejdström.

Levis efterträdare såsom dirigent blef dr Karl Muck. Under förra sommaren dirigerades »Parsifal» äfven vid senare uppföranden af Baling från Karlsruhe och Beidler, en måg till fru Cosima Wagner. Härtill kommer en stab af körrepetitörer och musikaliska assistenter, såsom Heinrich Porges och Julius Kniese. 1892 inträdde Siegfried Wagner i kretsen af medarbetare. Framstående komponister och virtuoser ha varit verksamma såsom körrepetitörer i »Parsifal», så Engelbert Humperdinck, Wilhelm Kienzl, Richard Strauss, Max Schillings, Felix Weingartner, Eduard Risler m. fl.

Nästa sommar öppnas åter festspels-teatern i Bayreuth för »Parsifal», »ringen» och andra Wagner-operor.

Roger och Jenny Lind.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Resan anträdde d. 5 september en klar höstafton, först till Birmingham. Der gafs en konsert i konserthuset. Roger sjöng don Sebastians romans, med Lablache duett ur »Tell» samt ett adagio och gjorde furore. Men en orkan af bifall bröt ut, då Jenny Lind till slut sjöng sina svenska sånger. Roger tyckte sig aldrig ha hört något liknande. — »Hur stor och förvånande är icke hennes röststyrka i höjden», yttrade han; »utan något skrik åstadkommer hon ett eko från forte till pianissimo!»

Man begaf sig till Liverpool och logerade der på Adelphi-hotellet. Jenny Lind tog ej in på samma hotell som de andra — hon gjorde det aldrig på sina resor. Det såg litet högfärdigt ut, men Roger fann det ganska taktfullt. Sällskapet var derigenom mera ogeneradt. Hon lefde, så att säga, slutet inom sig sjelf. Man kom derpå till Manchester och bodde på Albion-hotellet, nära det hvari Maria Malibran slutat sina dagar. På aftonen uppfördes »Lucie». Roger hade en briljant succès vid sidan af Lind. Efter föreställningens slut kom han att arm i arm med Lablache gå hem till hotellet.

»Hur är det med dig?» frågade Lablache, plötsligt stannande vid en gaslykta, i det han lossade sin arm, »du är ju alldeles utom dig — du darrar — ja, du har tårar i ögonen — hur mår du?»

»Roger svarade med upprörd stämma:» Hur det är med mig, människa! Det är det med mig, att jag i Lind ändtligen funnit en medspelerska som förstår mig på scenen: hon blir lif helt och hållet, hennes händer trycka mina med all kraft, den konstnärliga lidelsen beherskar henne fullständigt. Hon identifierar sig med sin roll på ett gripande sätt och likväl låter hon det aldrig gå så långt, att icke hon ständigt bemästrar sina medel. Hon är den kvinna, som hos en konstnär kan väcka till lif allt som slumrar hos honom. Hur högt blir man ej af ett sådant väsen lyft öfver sin egen förståelse! Hvad äro vi emot henne. Vi ha lärt, vi ha studerat, vi beräkna, och hon är allt det der...» —

»Roger, det syns mig som ...

»Som hvad?»

»Att du är förälskad! ...

»Säg om än en gång ett så dumt ord och jag slår dig till marken! Förälskad! ... Lika gärna kunde du säga att man är förälskad i en ängel, att man är förälskad i sin sånggudinna! Jag älskar henne ...»

»Roger» — sade plötsligen en fruntimmersröst bakom honom, sakta och darrande.

Han vände sig hastigt om. »Fanny!» utropade han, helt bestört.

»Jag blef uppehållen af garderobierren, som jag måste lugna för hennes sjuka barn. Det var väl att jag hann upp dig, annars hade jag måst gå ensam hem.» — Man talade föga på hemvägen. Väl inkomna i bostaden sade Fanny till sin man, i det hon lade ifrån sig sin hatt: »Roger — hvad har jag fått höra? Jag vill icke hyckla någon likgiltighet och ställa till några scener ... men säg mig, är det sannt hvad du sade till Lablache?» —

Han tryckte handen mot pannan och sade med dämpad röst. »Fanny, var nu ej något barn!» —

»Du ser att jag ej är något barn, ty jag gråter inte. Du har sagt att du älskar Lind.»

»Fanny, min kära hustru, du vet att det finns en hjärtekärlek och en — själskärlek ...»

»Hon höjde på axlarna i det hon svarade: »Är icke det samma sak?»

»Hos vanliga människor visserligen men hos konstnären, hos sångaren icke så. Hos honom äro de två väsen. Och mitt scenväsen, då jag är Edgardo, Tonio, Raoul har i Lind funnit sin — komplettering. Är det en kärlek, som kan göra en hustru svartsjuk? När jag är med henne på scenen omger mig en fläkt af hennes snille och väcker hos mig allt stort och härligt, hvaraf jag är mäktigt! — Men från det ögonblick jag lemna scenen, då jag åter träder in i mitt menckliga lif, ges det bland alla kvinnor i världen, bland alla dem som omgifva mig med beundran, blott en: Det är du. Du är hemmet, du är min lycka.» — Han tystnade.

Hon sade ingenting.

»Är du ännu svartsjuk?» frågade han. Hon lade sin hand i hans och såg honom öppet i ögonen. »Nej», sade hon okonstladt.

Resan fortsattes, öfver Newcastle till Edinburg, Berwick och vidare till Dublin. Öfverallt försatte Lind den mest kalla och kritiska publik i ett rüs af hänförelse. Återresan till England gjorde man på skeppet »Bradshe». Det var ett härligt väder. Tusentals personer voro samlade på stranden att för sista gången få se Jenny Lind och uppstämman entusiastiska hurrarop för henne. Lumby lät på öppna sjön sitt kapell spela. Roger tog under en vals Jenny Lind om lifvet, andra bemäktigade sig andra damer, och snart stod en lustig bal i gång på fördäck under klaraste solsken medan fartyget sköt god fart. Under en paus befann sig Roger nästan ensam med Jenny Lind på mellandäck, dit de dragit sig undan, konverserande.

»Vi skola nu snart skiljas», sade han, »och det förefaller mig som om jag dermed skildes från den bästa delen af min konst.»

Leende svarade honom Jenny Lind: »Ni skall sjunga med andra sångerskor, monsieur Roger, det blir hela skilnaden.»

»Tror ni det? — Jag skall då åter blifva ensam med mig sjelf på scenen. Jag skall gifva mitt bästa, men det blir så ringa. När jag sjunger med er får jag af er inspirationen, det sanna. Det är emedan ni ej sjunger utan jublar eller gråter med er stämman. Hvad är det som lefver i ert hjärta efter det kan så blomstra upp i sången och berusa alla med sin doft — de medverkande likasom publiken?»

»Kanske konsten?»

Endast konsten? sade han och blickade in i hennes glänsande ögon.

»Kanske ännu något annat», sade han tankfullt och blickade ut i rymden, »ni kan nog inte gissa hvad det är!»

»Religionen?» svarade han sakta.

De slogo sig ned på en soffa och fortsatte samtalet. Jenny Lind talade om sitt förlutna om sina väninnor och deras framtidsdrömmar, deras tillkommande skulle alla vara stora och förnämna herrar, hon hade icke några sådana sträfvanden. »Då jag blef sångerska och all världen firade mig», sade hon, »samt högt stående personer täflade om min gunst, då visste jag att min tillkommande endast kunde vara en äkta konstnär, som förmådde ur sitt hjärta skapa liksom jag sjelf.»

»Och har ni ej funnit densamme?»

»Aldrig. Och då har det skett att jag till slut egnat himlen all min kärlek.»

I London gaf sällskapet sin sista föreställning, för att sedan skingras åt alla håll. Man gaf »Sömnångerskan».

I sista akten under ritornellor till slut-ordet sade Amina-Lind sakta till Elvino-Roger: »Hör nu väl på min aria, Roger, det är de sista toner på teatern ni får höra af mig.

Roger studsade. Skulle det vara saunt? Hennes karriär skulle vara slut! I zenith af sitt rykte sade hon scenen farväl!... Han hade icke tid att afförä henne någon förklaring... Hon sjöng — den hänförda publiken applåderade utan en aning om att den förlorat henne. Och när turen kom till honom måste han sjunga med lycklig min trots att hans hjärta var så bedröfvadt.

Hvarför skulle hon öfverge scenen. Så länge hon verkade som konstnärinna, hade hon lefvat som ett helgon. Man talade om en kyrkofurste som satt i hufvudet på henne skrupler öfver utöfvandet af sitt konstnärskall. Hvem vet!

Några år derefter fick Roger höra att Jenny Lind gift sig med pianisten Otto Goldschmidt.

»Hon har alltså dock funnit en äkta konstnär!» — tänkte han.
(Efter E. Vacano.)

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

för piano 2 händer:

Förberg, Gustaf, *Impromptu-Vals* Pris 1 kr.

I Hønr. Carlsons bokhandel, Linköping, har utkommit:

för en röst med piano:

Düring, Edvard: *Lifvets gåta* för bas eller baryton (g eller h—e): äfven med sångstämman för alt eller mezzosopran. Pr. 75 öre.

Valsen af Förberg är ett rätt välklingande salongsstycke, som tillika är lätt att spela. Den Düringska sången ger ett godt melodiskt uttryck åt texten af Elof Jansson. Karaktären »Allvarligt» är också af tonsättaren uppgifven som tempobeteckning. Det hela är till fakturen enkelt och sången lämpar sig för de flesta röster.

På Friedr. Hofmeisters förlag (Leipzig) har utkommit:

för orgel och harmonium eller orgel:

Hägg, Gustaf: 7 *leichte Stücke* für Harmonium oder Orgel. (Festhymne. Hochzeitsmarsch. Meditation. Trauermarsch. Scherzo. Pastorale, Fuga). Pr. Mk 2,50.

Olson, Otto: *Fünf Pedalstudien für Orgel* Op. 26 Pr. Mk 2.

De ofvannämnda 7 stycken för harmonium eller orgel af vår ansedde orgelspelare och komponist Gustaf

Hägg hafva, som rubrikerna antyda ett omvexlande innehåll och äro hvar för sig förträffliga samt taga sig äfven väl ut på pianot. Otto Olsson är äfven fördelaktigt bekant som organist och tonsättare, som man ser redan hennes till op. 26 i senare egenskap. De här nämnda »Pedalstudierna» synes erbjuda orgelspelare ett godt öfningsmaterial på samtliga gång som de innehålla god musik. Häftets innehåll är följande: I. Legato, II. Arpeggios, III. Vorbereitende Doppelgriffübung, IV. Doppelgriffe, V. Staccato.

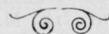
Literatur.

I Ringnér & Enevalds bokhandel, Göteborg, har utkommit:

Kjærström, E. J. *Handbok i Piano- och Orgelstämning.*

Författaren till detta lilla häfte om 26 sidor är organist och kantor i Göteryd. Det illustreras af notexempel och afbildning af verktygen för stämningen. Förf. tilltror sig verkligen endast organister och musiklärare att kunna inhämta stämningkonsten men vill äfven låta andra försöka sig ifall de ha godt gehör, tillrådande att för öfning använda ett klavir eller utömdt gammalt taffelpiano. Bokens innehåll är: 1. Tonernas uppkomst. 2. Pianostämningen. 3. Resultatet af temperingen. 4. Stämningens bestånd. 5. Orgelverkets stämning. 7. Pris. Det sistnämnda rör en vid Nordiska läraremötet 1880 af ett antal organister och lärare bestämmd prislissa för stämning. Något pris på boken är ej utsatt.

Vereinigte musikal Wochenschriften innehålla i N:o 42: Eugen Segnitz. Alfred Reisenauer †. (med porträtt och facsimile af en hans sångkomposition); J. Baunack: Anklänge an Euripides' »Iphigenie bei den Taurern» im Text von Beethovens »Fidelio» — N:o 43: J. R. Würz: Modulation und Harmonik bei Max Reger; Adolf Prümers: Schule und Praxis des Operndirigenten; N:r 44: W. A. Thomas: Über Musik und Leben; Bernh. Scharlitt: Ein Brief und Fragebogen Liszts an die Schwester Chopins; — Tagesgeschichtliches, Verschiedenes etc.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern

Okt. 30 Saint-Saëns: *Simson och Delila* (Delila: fru Claussen; Simson: hr Menzinsky).
31 Verdi: *Rigoletto*.

- Nov. 1, 13 Peterson-Berger: *Ran-*
 2 Adam: *Konung för en dag.*
 3 Gounod: *Romeo och Julia.*
 4, 5 R Wagner: *Den flygande*
Holländaren.
 5 Auber: *Fra Diavolo.*
 7 Puccini: *Bohème.*
 8 Herm. Götz: *Så tuktas en*
argbigga. Komisk opera.
 4 akt, efter Shakspeare
 fritt bearb. af J. V. Wid-
 man, öfvers af F. Arlberg
 (Katarina, Bianca: fru
 Oscar, frk. Hesse; Bap-
 tista, Petrucchio, Lucen-
 zio, Hortensio: hrr Sjö-
 berg, Forsell, Malm, Oscar;
 en hushållerska: frk. Karl-
 sohn; Grumio, en hofmä-
 stare, en skräddare: hrr
 Stiebel, Erikson, Schwe-
 back)
 9 Bizet: *Carmen* (Carmen:
 fru Claussen; Don José:
 hr Schweback).
 10 Puccini: *Tosca.*
 11 Tschaikowsky: *Eugen*
Oegin.

Oscarsteatern.

- Okt. 28—Nov. 6 Eysler: *Skyttelisa* (Lisa,
 Vilhelmina, Margareta,
 Anna: frkn. Berentz,
 Falk, fru ar Rowe. Bodén;
 Wille, Nestel, Zellinger,
 Daszewski: hrr Ullman,
 Bergström, Ringvall,
 Lund).
 Nov. 3, 10 Nerkingarne (Matiné).
 7, 8 Offenbach: *Hoffmanns*
äfventyr (Hoffmann: hr
 Ralf).
 9—15 R. Planquette: *Sur-*
couf. Oper., 3 akt., af H.
 Chivot och A. Duru.
 Öfvers. af E. Wallmark
 (Arabella, Yvonne. Fla-
 geolet, fru Paimobenf;
 fru Rove, frkn. Grün-
 berg, Berentz, fru Bodén:
 Surcouf, Kerbinion, Gar-
 gousse, Mac Farlane,
 Thompson, Marcouf: hrr
 Allum, Lund, Ring-
 vall, Bergström, Ullman,
 Wickbom).

Musikal. akademien.

- Okt. 30, Nov. 1, 4 Konserter af Ernst v.
 Dohnanyi.
 8 Konsert af Dettmar
 Dressel och Herbert
 Fryer.
 13 Konsert af Grefvinnan
 Aina Mannerheim.
 Biträdande: Hofka-
 pellen. A. Järnefelt.

Vetenskapsakademien

- Okt. 30 Visafon af hr Sven
 Scholander.
 31 2:a Kammarmusikafton
 af frk. M. Ohlson, hrr
 C. Lindhé, Ax. Runn-
 quist. 1. Brahms: Sonat
 för violoncell och piano,
 Em. op. 38; Beethoven:
 Sonat för violin och
 piano, Cm. op. 30; C.
 Franck: Pianotrio, Fiss-
 moll op. 1.
 Nov. 7 Konsert af violin frk.
 Elsa Wagner. Biträ-
 dande: frk. M. Ohlson.
 13 Konsert af frkn. Ragn-
 hild Björklund och
 Lisa Upling.

Operans märkligaste tilldragelse se-
 dan sista redogörelsen är återupptagan-
 det af Herm. Götz'. »Så tuktas en
 argbigga», som senast gafs här i april
 1906, då fem gånger. Hufvudperso-
 nerna i operan äro nu desamma utom,
 att hr Oscar efterträdt hr Frith. Ström-
 berg. Vid operans första uppförande
 här sista april 1888 hade den till
 titel »Hårdt emot Hårdt» eller »Så
 ska de ta's». Katarina och Bianca
 representerades då af frkn Anna
 Klemming och Karlsohn, Baptista af
 hr Helmer Strömberg (fader till Frith.
 Str.) Lucenzio af hr Max Strandberg
 och Hortenzio af hr Janzon, vi redo-
 gjorde då för textinnehållet och nämnde
 förra året om musiken, som innehåller
 åtskilligt intressant och värdt att höra.—
 Såsom Delila och Carmen här fru Claus-
 sen haft två nya roller, båda med
 framgång. Såsom Simson har hr Men-
 zinsky första gången uppträdt här och
 sjöng sitt parti på ganska god svenska.
 I »Carmen» har hr Schweback vid
 sidan af fru Claussen första gången
 återgifvit Don José, med mera dra-
 matisk än vokel framgång.

Oscarsteaterns nyhet, operetten
 »Skyttelisa», var en tämligen svag
 produkt till text och musik, den senare
 något i »änkans» stil men långt ifrån
 så frisk. Bäst anslog några trior och
 ensembler, hvarjemte hr Bergström
 vann mycket bifall i en något senti-
 mental sång. Hufvudpersonerna för
 öfrigt, fröken Berentz i titelrollen, frö-
 ken Falk, hrr Ringvall, Ullman och
 Lund fyllde väl sina platser. I »Hoff-
 manns äfventyr» har hr Ralf med
 framgång efterträdt hr Schücker.
 Teatern här sedan upptagit Planquettes
 »Surcouf», som med samma hufvud-
 personer gjorde förtjent lycka på Öster-
 malmsteatern i början af 1905.

Af i förra numret omnämnda ok-
 tober-konserter möta oss först den som
 18 okt. gafs af violinisten frk. Eva
 Mudocci och pianisten Bella Eduards,
 biträdda af en svensk sångerska, fru
 Sigrid Malmberg. Då dessa konsert-
 gifvarinnor uppträdde här i samma
 lokal, Vetenskapsakademien, i jan. 1902,
 meddelade vi deras porträtt och fram-
 höllö frk Mudocci som talang- och
 temperamentfull violinist. Med frk
 Edwards började hon nu soaren i
 utförande af Beethovens »Kreutzer-
 sonat», spelade sedan en »Cantus do-
 loris», variationer med piano af Sin-
 ding och henne tillegnad, samt slöt
 konserten med Romance appassionata
 af Vieuxtemps, Schumanns »Abendlied»
 och Habanera af Sarasate. Fru Malm-
 berg sjöng med mindre stark än be-
 haglig röst några gamla franska sånger
 och sådana af Sibelius och H. Kje-
 rulf samt »Melodi» af Melartin (henne
 tillegnad).

Gunnar Wennerbergs-konserten i
 Cirkus hade lockat »fullt hus», äfven
 till generalrepetitionen på middagen.
 En stor manskör under dir. Åkerbergs
 ledning sjöng af Wennerbergs körer

»O Gud som styrer», »Säg oss ditt
 namn» och till sist »Fansång» samt
 »Hör oss Svea!» Den stora lokalen
 passade bäst för körsången, mindre
 väl för den öfriga, utom för »Jät-
 ten», med pianoackompanjemang ut-
 förd unisont af alla basarna. För
 öfrigt sjöngs solosånger af fru Möller
 och hr Lundqvist. duetter af fru Af-
 zelius-Bohlin och hr Sjöberg, serenad-
 trior af hrr Wenmann och Sjöberg
 samt en musikalksare och Gluntar af
 hrr W. o. Edberg. Frkn M. Ohlson och
 A. Lysell ackompanjerade. Ett lefve
 för Wennerberg utbringades under kon-
 serten, åtföljd, af kraftiga hurrarop.

Vid 1:a kammarmusik-konserten af
 Aulin-kvartetten jämte prof. Neruda
 upptog programmet af Beethoven: 1.
 Stråkkvartett, F-moll n:o 11; 2. Piano-
 trio, D dur; 3. Septett för stråk- och
 blåsinstrument. Biträdande voro frök.
 Märtha Ohlson (piano), hrr Alb. Löf-
 gren (klarinet) N. Henneson (horn),
 O. Brunzell (fagott). Samtliga de väl-
 bekanta numren fingo berömligt ut-
 förande; i några satser af septetten i
 mera påskyndadt tempo än förr. Trio-
 soaren af frk. Ohlson, hrr Runnquist
 och Lindhé borde ha lockat talrikare
 publik. Programmet upptog denna
 gång violoncell-sonat af Brahms, E-moll,
 op. 38, violin-sonat, C-moll, op. 30 af
 Beethoven och César Francks pianotrio
 op. 1, Fiss-moll. Utförandet var äfven
 denna afton förträffligt och lönades
 med lifligt bifall.

Ernst v. Dohnanyis pianoaftnar blefvo
 en stor triumf för den snillrike och
 mästerlige pianisten vid hans första
 besök här. Om vi säga att hans spel
 är fulländadt till teknik, uttryck och
 uppfattning säga vi ej för mycket;
 han fann äfven här en entusiastisk
 publik på sina tre konserter, som dock
 ej gäfvos för fylld salong. (Hr Scho-
 lander hade detta samtidigt med hr
 Dohnanyi i Vetenskapsakademien).
 Programmet upptog på första konserten:
 1. Brahms: Variationer och Fuga öfver
 ett Händeltema (op. 24); 2 Beethoven:
 Sonat, Ess-dur op. 31 n:o 3; 3 Chopin:
 Tio Preludier af op. 28; 4 Liszt:
 Ballade, H-moll, n:o 2 och Consola-
 tion, Dessdur n:o 3; 5 Délibes-Dohna-
 nyi: Valse »Naila»; andra konserten
 1 Liszt: Sonat H-moll; 2 Schu-
 bert: Fantasie-sonat, G-dur, (op. 78.);
 3 Brahms: Intermezzo, E-dur (op. 116
 n:o 4), Rhapsodie, Ess-dur, (op. 119
 n:o 4); Dohnanyi: Marsch och Pasto-
 rale (ur Humoresker op. 17), Varia-
 tioner o. Fuga öfver ett tema af E. G.
 (op. 4); tredje konserten: Beethoven;
 Sonater D-moll, op. 31 n:o 2, Ass-dur,
 op. 110, C-dur, op. 2 n:o 3; Chopin:
 Ballade Gm., Impromptu, Fiss-dur,
 Scherzo, Ciss-moll, Nocturne, H-dur,
 Mazurkor, Fissmoll och D-dur, Valse,
 Ciss-moll, Variations brillantes op. 12.

Öfriga november-konserter få vi om-
 nämna i nästa nummer.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. En betydande ekonomisk förlust har under senaste spelår blifvit resultatet af operans verksamhet. Denna utgjorde för spelåret 1906—1907 i rundt tal 33,780 kronor och lägges härtill bristen af föregående spelår, utgörande omkring 22,500 kr. blir totalbristen 56,280 kronor. Äfven under nu pågående spelår lär den ekonomiska ställningen ej vara förhoppningsfull. Enda utvägen att komma ur detta trångmål lär blifva att styrelsen uppsäger sitt kontrakt med staten och att ökad statsanslag erhålles. Det skulle vara intressant att se detaljerad redogörelse för operans utgifter, särskildt för nyuppsättningar, t. ex. af de obligatoriska Wagnerdramerna, hvilka säkert kräft stora kostnader. För vår musikaliska allmänhet borde det vara hederssak att söka upprätthålla vår opera genom större frekvens.

Uppskjuten kamarmusik-afton. Märtha Oblsons, Axel Runnquists och Carl Lindbés tillämnade tredje kamarmusikafton den 14 d:s är uppskjuten till den 5 december.

Konsertföreningens 3:e folkkonsert med orkester 1907 upptager endast Beethoven-nummer och gifves d. 17 d:s i Katarina kyrka under Tor Aulins ledning och med biträde af fru Carolina Östberg, som då uppträder första gången under denna säsong.

Kathleen Parlow, en 16-årig amerikansk violinvirtuos, kommer att ge konsert här i Musikaliska akademien d. 20 d:s. Hon har nyligen spelat i Berlin och då utfördt bl. a. Paganinis D-dur-konsert, såsom det heter, »förbluffande briljant och med skön ton». En sångerska Florence Monteith medverkar vid konserten.

Grefvinnan de Casa Miranda (Kristina Nilsson) befinner sig för närvarande i Stockholm för att rådfråga specialister här för en envis lufttröskatarr och hjärtlidande. Hon säges ha gladt sig åt att få fira julen i hemlandet, beroende detta på om hon ej nödgas förhelsans skull resa till södern.

Folkkonsertförbundet gaf sin första konsert för hösten i Musikal. akademien med uppförande af Hackenbergs dramatiska dikt »Gustaf II Adolf» musik af Max Bruch. Medverkande voro fru Davida Afzelius-Bohlin, hrr Martin, Oskar, Nils Fahlman och V. Wiklund samt förbundets kör under ledning af dr Karl Valentin.

Göteborg. På Stora teatern har af pjeser med musik uppförts »Fänrik

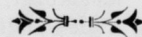
Ståls sägner» och »Bröllopet på Ulfåsa». Folkteatern började den 8 nov. att uppföra Audrans operett »Lyckoflickan» med hr Emil Strömberg i furst Lorenzos roll, fru Textorius som Bettina och hr Jansson som Beppo.

I fråga om konserter under senare hälften af oktober gaf Orkesterföreningen den 16 en symfonikonsert med hr Julius Ruthström som solist. Programmet upptog: Beethoven: Coriolan-ouvertyr och violin-romans, G-dur (hr Ruthström) och vidare Bror Beckmans orkesterdikt »Om lyckan» samt Fr. Schuberts C-dur-symfoni n:o 7. Vid en annan symfonikonsert af Orkesterföreningen d. 23 upptog programmet: 1. Brahms: Variationer öfver ett tema af Haydn, op. 56; 2. Berlioz: »Le carnaval romain»; Franz Berwald: Symphonie serieuse, G-moll. Den 22 gafs af Ruben Liljefors i konserthuset en konsert med egna kompositioner. Medverkande voro som solister frkn. Karin Lindholm, Math. Bohle, hrr Thorsten Pärson och Aug. Mankell jemte Filharm. sällskapet och Göta P. B:s sångkör samt Orkesterföreningen. Programmet innehöll: 1. »Blomsterfusten» af Snilsky, för sopran- och alt-soli, blandad kör och orkester; 2. Kantat vid invigningen af Göteborgs högskolas nybyggnad, af A. U. Bååth, för sopran-, tenor- och barytonsoli, bland. kör och orkester. Äfven har gifvits en violinkonsert af förste pristagaren vid spelmanstävlingarna J. A. Warnberg med frök. Boström som pianist,

Vid Konsertföreningens 1:a abonnemangskonsert den 28 okt. biträdde Ernst von Dohnanyi med Liszts Ess-dur-konsert. Programmet upptog för öfrigt Webers »Euryanthe»-ouvertyr och J. Svendsens B-dur-symfoni, op. 15. D. 30 okt. gaf Orkesterföreningen symfonikonsert med biträde af violoncellisten Arthuro della Spina och följande program: 1. Mendelssohn: ouvertyr »Hebriderna»; 2. De Suert: Violoncellkonsert; 3. Mozart: Symfoni C-dur (»Jupiter»), Ork.-för. har d. 3 och 6 nov. gifvit populära konserter; å den första utfördes musik ur Glucks »Alceste», Serenad för stråkorkester (nachtsmusik) af Mozart, Glinkas ouvertyr till »Lifvet för tsaren», balettmusik ur Rubinsteins »Dämon» och Strauss' »Donau-vals». Andra konserten gafs på Gustaf Adolfsdagen och hade på programmet: Wennerberg: »Hör oss, Svea», Söderman; ouvertyr till »Orleanska jungfrun» och Offertorium, Alfvén: Fosterlandspsaln, Sjögrer: Festpolonäs, Söderman: Svenska folkvisor och dansar samt Finska rytteriets marsch. Den berömda Sevcik-kvartetten gof 4 nov. konsert, hvarvid utfördes Brahms' kvartett B-dur och Griegs G-moll.

Helsingborg. Direktör Ranfts operettföreställningar med »Den glada änkan» ha härstädes haft storartad framgång.

Man har timalts stått i kö vid biljettluckan för att få biljetter, äfven till förhöjdt pris.

Från våra grannland.

Helsingfors. Okt 13—Nov. 10. Af pjeser med musik på teaternna har under denna tid endast förekommit »Stockflötarna» på Svenska, »Tukkijoella» på Finska och »Nerkingarna» på Lilla teatern. D. 13 okt. gaf Filharm. sällskapet sin 3:e folkkonsert i studenthuset och samma dag konserterade sångerskan Agnes Poschner i universitetssalen. Dagen därpå gaf Helsingfors' Musikinstitut sin 2:a musikafton af pianisten Rautavaara. Programmet upptog 1 Saint-Saëns: Pianokvartett B_d; 2 Jules de Swert: Violoncellkonsert (hr Bror Pettersson) C-moll; 3 C. Franck: Pianotrio, Fiss-moll. D. 21 okt. firade Musikinstitutet sin 25-åriga tillvaro med en festkonsert hvarvid utfördes en Violinsonat af Melartin (op. 10), en Pianokvintett af Furuhjelm, Romans (Hm) och Perpetuum mobile för violin (hr Novacek) samt sånger af Faltin, Wegelius, Järnefelt, Palmgren, Sibelius och Ekman. D. 18 okt. konserterade violinisten Su'o Hurstinen med biträde af Filharmoniska orkestern, då programmet innehöll: 1 Mozart; Konsert, D-dur; 2. Sibelius: Konsert D-moll; 3 Paganini: Hexentänze. »En »Almqvist-afton gafs den 25 okt. af Sven Scholander. På Filharm. sällskapets 2:a symfonikonsert d. 28 okt. biträdde prof Arthur de Greef med Saint-Saëns' Pianokonsert, G-moll; programmet upptog för öfrigt Scherzo af Jos. Suk och Symfoni n:o 8 af Glouznou. Prof. de Greef gaf sedan ett par egna konserter och blef mycket firad både af publik och kritik. Vid en af de populära konserterna i societetshuset biträdde han äfven med »Ungersk fantasi» af Liszt. Ett märkligt besök här var Wiener-dirigenten och komponisten Gustav Mahlers, hvilken 1 nov. dirigerade Filharm. orkestern på en konsert, hvars program upptog: 1 Beethoven: C-moll-symfoni; n:o 5; »Coriolan»-ouvertyr; 3 R. Wagner: Vorspiel und »Liebestod» ur »Tristan och Isolde»; ouvertyr till »Mästersångarne». Mahlers direktion prisas såsom mästertlig, särskildt i framhållande af hvarje instruments särskilda betydelse. Han begaf sig sedan till Petersburg att inöfva och dirigera sin 5:e symfoni. Musikinstitutet hade d. 4 nov. sin 3:e musikafton, hvarvid utfördes; Schubert: Pianotrio, B-dur, op. 99; 2 Schumann: Etudes symphoniques; 3 Schubert: Wanderer-Fantasia. Medverkande voro pianisten Rängman samt hrr Novacek och Pettersson. Den 7 nov. firade barytonsångaren A. Ojanperä sitt 25-års-jubileum med biträde af pianisten Merikanto.

Rättelse.

I Antéros musikbref. Sv. M. T. N:o 15, 6:te raden ndfr. står: Elément, läs Clément.

Kurs i plastik samt undervisning i sång

efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roller**, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE,
Linnégatan 78, Stockholm.

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 27:de årgången, — för hvarje musikaliskt hem — utgifves 1907 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc.** Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). **Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre.** Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten bäst å posten.**

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikkbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

OBS. Porträtt med biografier i **N:o 1: Anton Andersen — Mark Hambourg — Dettmar Dressel; N:o 2: Minnie Tracey — Mary Olson; M:o 3: Lady Hallé; — N:o 4: Eugen d'Albert; N:o 5: Jacquet Thibaud — Lucien Wurmser; N:o 6: C. Joh. Lindberg — Julius Ruthström; N:o 7: Sigrid Lindberg — Systrarne Svärdström; N:o 8: Ellen Gulbranson (Brynhilda) — Jeanette Jacobsson; N:o 9: Joh. Brahms — Alex. Guilmant; N:o 10: Em. Wolf-Ferrari — Cally Monrad; N:o 11: R. Coward — Anna Pettersson-Norrie; N:o 12: Jos, Joachim; N:o 13 Ludw. Wüllner — Edv. Grieg; N:o 14: P. I. Tschaiowsky.**

I bok- och musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af
Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Innehåll:

Pianostycken: *Inträde i skogen — Jägaren på lur — Fughetta — Småstycke — Fantasi-Dans* samt Sång: *Folkvisa* med svensk och tysk text.

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97. **Kammakaregatan 6, 1 tr öfv. gården. Frans J. Huss.**

Zonminnen. Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Fr. J. Huss.* Pris 1 kr.

Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

Stipendier för Svenska tonsättare.

Ansökning om erhållande af stipendium från det å Kungl. Musikaliska Akademiens stat uppförda reservationsanslag äfvensom angående förlängning af sådant stipendium ställes till Kungl. Maj:t och inlemnas till Akademien före nästinstundande December månads utgång.

Stipendium utgår med minst 1,000 och högst 2,000 kronor om året.

Vill sökanden använda stipendiet till utrikes studieresa, bör ansökningen innehålla uppgift å ändamålet med resan, den tid sökanden anser dertill nödig och de orter han under samma resa ämnar besöka.

Ansökningen skall vara åtföljd af:

1:o prestbetyg;
2:o musikaliska kompositioner af sökanden.

I öfrigt hänvisas till Kungl. Brevet den 2 Febr. 1894, hvilket finnes tillgängligt hos Akademiens Sekreterare. Stockholm den 24 Oktober 1907.

Å Kungl. Musikaliska Akademiens vägnar:
GUSTAF.

(21977)

Karl Valentin.

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmonier af de bästa svenska och utländska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepöt för **Blüthners** och **Rönischs** världs erömda Flyglar och Pianinos.

INNEHÅLL:

Hermann Götz (med porträtt) — Axel Bergström (med porträtt) — Vid Parsifals 25-årsjubileum — Roger och Jenny Lind. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och Konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland. — Annonser.